Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 05.05.1980, sp. zn. 7 Tz 2/80, ECLI:CZ:NS:1980:7.TZ.2.1980.1

Číslo: 56/1980

Právní věta:

I. Jednočinný souběh trestných činů vydírání podle § 235 odst. 1 a ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1 tr. zák. není vyloučen.

II. Způsobení méně závažné poruchy zdraví trestným činem vydírání podle § 235 odst. 1 tr. zák. nebude mít zpravidla povahu zvlášť závažného následku ve smyslu § 235 odst. 2 písm. b) tr. zák.

O takový zvlášť závažný následek by však mohlo jít v případě způsobení těžké újmy na zdraví (§ 222 odst. 1, § 221 odst. 1, 3 tr. zák.), popř. takové újmy na zdraví, která se svým charakterem blíží těžké újmě na zdraví.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 05.05.1980

Spisová značka: 7 Tz 2/80

Číslo rozhodnutí: 56

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby, Ublížení na zdraví, Vydírání

Předpisy: 140/1961 Sb. § 235 odst. 1
§ 235 odst. 2 písm. b

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud ČSR v řízení o stížnosti pro porušení zákona zrušil rozsudek okresního soudu ve Frýdku – Místku ze dne 13. 7. 1979 sp. zn. 6 T 90/79 ve výroku o vině obviněné J. Š. trestnými činy vydírání podle § 235 odst. 1 tr. zák. a ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1 tr. zák. a ve výroku o trestu a okresnímu soudu ve Frýdku – Místku přikázal, aby věc v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Citovaným rozsudkem okresního soudu ve Frýdku – Místku byla obviněná J. Š. uznána vinnou trestným činem porušování domovní svobody podle § 238 odst. 1 tr. zák. a přípravou k trestnému činu křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku podle § 7 odst. 1, § 175 odst. 1 písm. a) tr.

zák., kterých se dopustila společně se spoluobviněným J. S., a dále trestnými činy vydírání podle § 235 odst. 1 tr. zák. a ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1 tr. zák. Trestného činu vydírání se podle rozsudečného výroku dopustila tím, že dne 9. 10. 1978 v bytě L. L. v Třinci VI potom, co L. L. násilím vtlačila do bytu, ji hrubě urážela, bila ji rukama do obličeje, po hlavě a po těle, strhala z ní oblečení a nutila ji, aby se obnažená obrátila čelem k obviněnému J. S.; trestného činu ublížená na zdraví pak tím, že téhož dne a na stejném místě poškozenou L. L. bila rukama do obličeje, po hlavě a po těle a způsobila jí pohmožděninu hlavy, pohmoždění a krevní podlitiny na tváři, na hrudníku i na rukou a toto zranění si vyžádalo u poškozené dobu léčení od 10. 10. do 24. 10. 1978.

Podle § 235 odst. 1 tr. zák. za použití § 35 odst. 1 tr. zák. byla obviněná odsouzena k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 10 měsíců, jehož výkon byl podle § 58 odst. 1 písm. a) tr. zák. a § 59 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 2 let. Obžaloby pro skutek kvalifikovaný jako trestný čin neoprávněného užívání cizího motorového vozidla podle § 209a odst. 2 tr. zák. byla zproštěna za použití § 226 písm. a) tr. ř.

Proti shora uvedenému rozsudku, který nabyl ohledně obviněné J. Š. dne 31. 7. 1979 právní moci, podal ministr spravedlnosti ČSR ve lhůtě uvedené v § 272 tr. ř. stížnost pro porušení zákona v neprospěch obviněné. Odůvodnil ji tím, že soud nesprávně posoudil jednání obviněné, pokud je kvalifikoval jako trestný čin vydírání podle § 235 odst. 1 tr. zák. a ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1 tr. zák. s tím, že jednočinný souběh těchto trestných činů je možný pouze tehdy, jestliže u trestného činu ublížení na zdraví je stanoven trest stejný nebo přísnější. Podle § 235 odst. 2 písm. b) tr. zák. je okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby skutečnost, byla-li činem uvedeným v odstavci prvém způsoben jiný zvlášť závažný následek a tímto zvlášť závažným následkem je ve smyslu citovaného zákonného ustanovení i způsobení újmy na zdraví; možností této právní kvalifikace se však okresní soud vůbec nezabýval a navíc pochybil i při provádění důkazů ohledně této trestné činnosti. Pro zkoumání materiální podmínky podmiňující případné použití vyšší trestní sazby bylo nutno podrobně hodnotit zranění poškozené, o jehož povaze byl podán v přípravném řízení písemný znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví chirurgie, k jehož obsahu byl znalec navíc vyslechnut, při hlavním líčení však byl znalecký posudek čten, aniž bylo dodrženo ustanovení § 211 odst. 4 tr. ř. Z protokolace hlavního líčení není totiž zřejmé, zda znalecký posudek byl přečten po předchozím souhlasu prokurátora a obviněné.

Nejvyšší soud ČSR shledal porušení zákona v ustanovení § 2 odst. 5 tr. ř., pokud okresní soud rozhodl o trestných činech vydírání podle § 235 odst. 1 tr. zák. a ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1 tr. zák. na podkladě nedostatečných skutkových zjištění. Dále se Nejvyšší soud ČSR zabýval zjištěnými procesními nedostatky a dal okresnímu soudu pokyny, které procesní úkony je třeba provést a v jakých směrech je třeba dokazování doplnit.

K právnímu posouzení Nejvyšší soud ČSR uvedl:

Teprve poté, kdyby okresní soud po provedení všech dostupných důkazů dospěl k jednoznačnému závěru, že následek předpokládaný ustanovením § 221 odst. 1 tr. zák. skutečně způsoben byl a že tento následek zavinila obviněná J. Š., bylo by třeba zabývat se otázkou, zda toto jednání nenaplňuje případně znaky kvalifikované skutkové podstaty trestného činu vydírání ve smyslu ustanovení § 235 odst. 1, 2 písm. b) tr. zák. Nejvyšší soud ČSR je toho názoru, že v tomto konkrétním případě nepřichází tato právní kvalifikace v úvahu. Již ze samotné dikce zákona, který hovoří ko jiném „zvlášť závažném následku“ a tento následek klade na roveň způsobení značné škody nebo použití zbraně, nutno dovozovat, že způsobení lehké újmy na zdraví zpravidla nebude postačovat, aby pachatel tohoto jednání byl uznán vinným ve smyslu § 235 odst. 1, 2 písm. b) tr. zák. Že měl zákonodárce v této souvislosti na mysli především těžkou újmu na zdraví ve smyslu § 89 odst. 6 tr. zák. nebo škodu na zdraví, která se této újmě blíží, vyplývá i ze srovnání trestních sazeb ustanovení § 235 odst. 2 tr. zák. a § 222 odst. 1 tr. zák. a nepřímo i z porovnání základních skutkových podstat se skutkovými

podstatami kvalifikovanými u velmi závažných trestných činů útoku na státní orgán a orgán společenské organizace podle § 153 tr. zák. a dalších, kde je „jiný zvlášť závažný následek“ kladen na roveň následku v podobě těžké újmy na zdraví. Méně závažná porucha zdraví bude k naplnění formálního znaku kvalifikované skutkové podstaty trestného činu vydírání postačovat tehdy, byla-li způsobena újma na zdraví blížící se svým charakterem těžké újmě na zdraví ve smyslu § 222 odst. 1 tr. zák., případně § 221 odst. 1, 3 tr. zák. Přitom bude také nezbytné zvažovat podmínky § 88 tr. zák. a jejich naplnění s přihlédnutím k hlediskům uvedeným v § 3 odst. 4 tr. zák., neboť nelze předpokládat, že samo způsobení újmy na zdraví při spáchání trestného činu vydírání bude v běžných případech zvyšovat stupeň nebezpečnosti činu pro společnost natolik, aby bylo namístě použito vyšší trestní sazby. V případě obviněné J. Š. nejsou podmínky § 88 tr. zák. splněny s ohledem na osobu pachatelky, na méně závažný motiv jejího jednání a zejména způsobený následek. Třeba dodat, že za uvedených okolností není vyloučen jednočinný souběh trestných činů vydírání podle § 235 odst. 1 a ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1 tr. zák.